

24.4. საბანკო ანგარიშგების მნიშვნელობა და სახეობები

არაერთხელ აღინიშნა, რომ ისეთი რთული და დინამიკური ორგანიზაციის მართვა, როგორცაა ბანკი, შეუძლებელია მისი საქმიანობის საკვანძო მიმართულებების შესახებ სრული და სანდო ინფორმაციის დროულად მიღების გარეშე. ამ ინფორმაციის პირველწყაროს წარმოადგენს ბუღალტრული აღრიცხვა, რომელიც ქართულ საბანკო სისტემაში ხორციელდება საერთაშორისო სტანდარტების შესატყვისი და სათანადო წესით დამტკიცებული ანგარიშთა გეგმისა და მისი გამოყენების ინსტრუქციის შესაბამისად.

ბანკში ბუღალტრული აღრიცხვის მთავარ მიზანს წარმოადგენს საქმიანობის შედეგების, ფინანსური მდგომარეობისა და ფულადი რესურსების მოძრაობის სანდო და რეალური ასახვა. ყოველივე ეს არაა ქართული საბანკო სივრცის განსაკუთრებული დამახასიათებელი ნიშანი, არამედ მსოფლიო საბანკო პრაქტიკის ქვაკუთხედი.

დროული და, რა თქმა უნდა, უტყუარი ინფორმაცია ბანკის ფინანსური მდგომარეობის, რენტაბელობის, ზრდის ტემპების, რეზერვებისა და სხვათა შესახებ სხვადასხვა პერიოდულობით, მოცულობითა და ხარისხით ესაჭიროება როგორც შიდა, ისე გარე მომხმარებლებს. მათ შორის:

- **შიდა მომხმარებლებს** განეკუთვნებიან აქციონერები, მმართველობითი ორგანოები (აქციონერთა კრება, სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორატი), სტრუქტურული ერთეულები, შიდა კონტროლიორები და შიდა აუდიტი, თანამშრომლები;
- **გარე მომხმარებლებს** მიეკუთვნებიან ქვეყნის ცენტრალური ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო, საგადასახადო, სტატისტიკური და სხვა სახელმწიფო ორგანოები, ასევე – გარე აუდიტორები, ბიზნესპარტნიორები, ინვესტორები, მენაბრეები, მსესხებლები, საინფორმაციო და რეიტინგული სააგენტოები, საბანკო ასოციაციები და საკრედიტო ბიურობი, ანალიტიკოსები და ა.შ.

როგორც აღინიშნა, ამ ყველა მომხმარებელს ბანკის შესახებ ინფორმაცია სჭირდება სხვადასხვა დოზით, ოპერატიულობით, სიზუსტით და მიმართულებების მიხედვით, თუმცა, ბუნებაში არ არსებობს ერთიანი ინფორმაციული სისტემა, რომელიც დააკმაყოფილებდა თითოეული მომხმარებლის მოთხოვნებს. აქედან გამომდინარე, არსებობს ინფორმაციის სახეობები (ანგარიშგებები), რომლებიც განკუთვნილია სხვადასხვა მომხმარებელთა ჯგუფის ინტერესების დასაკმაყოფილებლად.

საბანკო ანგარიშგება – ესაა ბანკის რაოდენობრივი მაჩვენებლებისა და სხვადასხვა მახასიათებლის სისტემა, რომელიც წარმოაჩენს მის ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობის შედეგებს საანგარიშო პერიოდისათვის. ანგარიშგება არის ბანკში მიმდინარე აღრიცხვის დამამთავრებელი ეტაპი, რომელიც განაზოგადებს ინფორმაციას ბანკის მდგომარეობისა და საქმიანობის ძირითადი მიმართულებების შესახებ და წარმოგიდგენს მას სტანდარტული საანგარიშგებო ფორმებისა და მაჩვენებლების სახით. საბანკო ანგარიშგებათა კლასიფიკაცია შეიძლება სხვადასხვა ნიშან-თვისების მიხედვით, რომელთა შორის აღსანიშნავია:

1) ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით:

- ბუღალტრული ანგარიშგება;
- სტატისტიკური ანგარიშგება;
- ფინანსური ანგარიშგება;
- საზედამხებველო ანგარიშგება.

2) ანგარიშგების შინაარსის მიხედვით:

- კერძო (ბანკის ცალკეული სტრუქტურის ან მიმართულების შესახებ);
- ზოგადი (მთლიანად ბანკის შესახებ).

3) დანიშნულების მიხედვით:

- გარე მომხმარებლებისათვის (ცენტრალური ბანკი, სახელმწიფო ორგანოები, გარე აუდიტი, ინვესტორები, პარტნიორები, კლიენტები);
- შიდა მომხმარებლებისათვის, ანუ მიმართველობითი ანგარიშგება (აქციონერები, სამეთვალყურეო საბჭო, შიდა აუდიტი, დირექტორატი, სტრუქტურული ერთეულები).

4) შვილობილი კომპანიებისა და ფილიალების ჩართულობის მიხედვით:

- კონსოლიდირებული;
- არაკონსოლიდირებული.

5) მიწოდების პერიოდულობის მიხედვით:

- ოპერატიული (მოთხოვნის მიხედვით);
- პერიოდული (ყოველდღიური, დეკადური, ყოველთვიური, კვარტალური);
- წლიური.

6) სავალდებულო ხასიათის მიხედვით:

- სავალდებულო (უნიფიცირებული ფორმებით);
- ნებაყოფლობით (საცნობარო, საიმეჯო, სარეკლამო ხასიათის).

7) მაჩვენებლების დაჯგუფების მიხედვით:

- პირველადი;
- კრებსითი.

8) კონფიდენციალობის მიხედვით:

- საჯარო;
- კონფიდენციალური.

კანონით „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ ბანკები და მათი შვილობილი ორგანიზაციები ვალდებული არიან სისტემატურად შეადგინონ წლიური საფინანსო ანგარიშგებები, რომლებიც საერთაშორისო საბუღალტრო მეთოდების საფუძველზე ზუსტად ასახავენ მათ ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობას. თითოეული კომერციული ბანკი ვალდებულია გარეაუდიტორული შემოწმების დასრულებისთანავე ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს შემოწმების სრული ანგარიში და გამოაქვეყნოს ეროვნული ბანკის წესებით განსაზღვრული საფინანსო ანგარიშგება და გარეაუდიტორული დასკვნა.

ასევე, კანონის მოთხოვნით, კომერციული ბანკები ამზადებენ და ეროვნულ ბანკს წარუდგენენ ანგარიშგებებს, რომლებშიც ასახულია როგორც თვით ბანკის, ისე მისი შვილობილი ორგანიზაციების ორგანიზაციულ-საგანმკარგულებლო და საოპერაციო საქმიანობა. აგრეთვე ასახულია: ლიკვიდურობა, გადახდისუნარიანობა და მომგებიანობა, თვით ბანკისა და მისი შვილობილი ორგანიზაციების ფინანსური მდგომარეობა ერთობლივად და ცალ-ცალკე შეფასების მიზნით.

ეროვნული ბანკისათვის წარსადგენი ანგარიშგების ფორმა, ხარისხი და ვადები განისაზღვრება ეროვნული ბანკის რეგულაციებით, რომლის მიხედვითაც დადგენილია კომერციული ბანკების სავალდებულო ანგარიშგების შემდეგი სახეობები:

- I. ბუღალტრული ანგარიშგება;
- II. სტატისტიკური ანგარიშგება;
- III. ფინანსური ანგარიშგება;
- IV. საზედამხედველო ანგარიშგება.

დავახასიათოთ ისინი მოკლედ:

I. ბუღალტრული ანგარიშგება

კომერციული ბანკების საბუღალტრო ანგარიშგების საფუძველს წარმოადგენს ანალიტიკური და სინთეზური აღრიცხვა. კომერციული ბანკები დადგენილი ფორმით ელექტრონულად გზავნიან ეროვნულ ბანკში ყოველდღიურ ბუღალტრულ ბალანსს საანგარიშო საბანკო დღიდან მესამე საბანკო დღის არა უგვიანეს 11 საათისა.

II. სტატისტიკური ანგარიშგება

საქართველოს ეროვნული ბანკის პერიოდების 2008 წლის 17 ივლისის №184 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს კომერციული ბანკებისათვის საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმებისა და მათი შევსების ინსტრუქციების“ შესაბამისად, დამტკიცდა როგორც სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმები, ისე მათი შევსების მეთოდოლოგია და ინსტრუქციები, განისაზღვრა მათი წარმოდგენის ვადები და წესი. ქვემოთ (ცხრ. №24.1.) მოცემულია ეროვნულ ბანკში წარსადგენი სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმების ჩამონათვალი და მათი წარდგენის პერიოდულობა.

ცხრ. №24.1. კომერციული ბანკების მიერ საქართველოს ეროვნულ ბანკში წარსადგენი სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმები

ფორმის ნომერი	ფორმის დასახელება	პერიოდულობა
F2-1	ფიზიკური პირების დეპოზიტები ეროვნული ვალუტით	ყოველთვიური
F2-1-1	ფიზიკური პირების დეპოზიტები ეროვნული ვალუტით, მოზიდული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F2-2	ფიზიკური პირების დეპოზიტები უცხოური ვალუტით	ყოველთვიური
F2-2-1	ფიზიკური პირების დეპოზიტები უცხოური ვალუტით, მოზიდული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F2-3	იურიდიული პირების დეპოზიტები ეროვნული ვალუტით (გარდა ბანკთაშორისი დეპოზიტებისა)	ყოველთვიური
F2-3-1	იურიდიული პირების დეპოზიტები ეროვნული ვალუტით (გარდა ბანკთაშორისი დეპოზიტებისა), მოზიდული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F2-4	იურიდიული პირების დეპოზიტები უცხოური ვალუტით (გარდა ბანკთაშორისი დეპოზიტებისა)	ყოველთვიური
F2-4-1	იურიდიული პირების დეპოზიტები უცხოური ვალუტით (გარდა ბანკთაშორისი დეპოზიტებისა), მოზიდული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F2-5	საანგარიშო პერიოდში მოზიდული დეპოზიტები დეპოზიტორების მიხედვით	ყოველთვიური
F2-5-1	საანგარიშო პერიოდში მოზიდული რეზიდენტი იურიდიული პირების დეპოზიტები საქმიანობის სახეობების მიხედვით	ყოველთვიური

F2-6	ბანკთშორისი დეპოზიტები ეროვნული ვალუტით	ყოველთვიური
F2-6-1	ბანკთშორისი დეპოზიტები ეროვნული ვალუტით, მოზიდული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F2-7	ბანკთშორისი დეპოზიტები უცხოური ვალუტით	ყოველთვიური
F2-7-1	ბანკთშორისი დეპოზიტები უცხოური ვალუტით, მოზიდული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F3	საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მოზიდული ვადიანი დეპოზიტების მოცულობების სიდიდის ანგარიში	ყოველთვიური
F4-1	ბანკთშორისი სესხები (აუქციონის გვერდის ავლით) ეროვნული ვალუტით	ყოველთვიური
F4-1-1	ბანკთშორისი სესხები (აუქციონის გვერდის ავლით) ეროვნული ვალუტით, გაცემული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F4-2	ბანკთშორისი სესხები (აუქციონის გვერდის ავლით) უცხოური ვალუტით	ყოველთვიური
F4-2-1	ბანკთშორისი სესხები (აუქციონის გვერდის ავლით) უცხოური ვალუტით, გაცემული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F4-3	კლიენტებზე (ბანკების გარდა) გაცემული სესხები ეროვნული ვალუტით	ყოველთვიური
F4-3-b	კლიენტებზე (ბანკების გარდა) გაცემული იპოთეკური სესხები ეროვნული ვალუტით	ყოველთვიური
F4-3-1	სესხები კლიენტებზე (ბანკების გარდა) ეროვნული ვალუტით, გაცემული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F4-3-1-b	იპოთეკური სესხები კლიენტებზე (ბანკების გარდა) ეროვნული ვალუტით, გაცემული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F4-4	კლიენტებზე (ბანკების გარდა) გაცემული სესხები უცხოური ვალუტით	ყოველთვიური
F4-4-b	კლიენტებზე (ბანკების გარდა) გაცემული იპოთეკური სესხები უცხოური ვალუტით	ყოველთვიური
F4-4-1	სესხები კლიენტებზე (ბანკების გარდა) უცხოური ვალუტით, გაცემული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F4-4-1-b	იპოთეკური სესხები კლიენტებზე (ბანკების გარდა) უცხოური ვალუტით, გაცემული საანგარიშო თვის განმავლობაში	ყოველთვიური
F4-5	საანგარიშო თვის განმავლობაში რეზიდენტ იურიდიულ პირებზე ეროვნული ვალუტით გაცემული სესხები საქმიანობის სახეობების მიხედვით	ყოველთვიური
F4-6	საანგარიშო თვის განმავლობაში რეზიდენტ იურიდიულ პირებზე უცხოური ვალუტით გაცემული სესხები საქმიანობის სახეობების მიხედვით	ყოველთვიური
F4-7	ეროვნული ვალუტით გაცემული სესხებითა და გადაუხდელი პროცენტებით დავალთანება	ყოველთვიური
F4-8	უცხოური ვალუტით გაცემული სესხებითა და გადაუხდელი პროცენტებით დავალთანება	ყოველთვიური
F5	საანგარიშო პერიოდში გაცემული სესხების მოცულობების სიდიდის ანგარიში	ყოველთვიური
F6	კომერციული ბანკების მიერ რეგიონების მიხედვით გაცემული სესხებით დავალთანება	კვარტალური
F7	სასესხო დავალთანების ბრუნვების ანგარიში	ყოველთვიური
F10-1	საბანკო პლასტიკური ბარათების „იშუინგი“	ყოველთვიური
F10-2	საბანკო პლასტიკური ბარათების „ექვაირინგი“	ყოველთვიური
F11-1	უცხოური ვალუტის ჩარიცხვებისა და გადარიცხვების ანგარიში ელექტრონული ანგარიშსწორების სახეობების მიხედვით	ყოველთვიური
F11-2	უცხოური ვალუტის ჩარიცხვებისა და გადარიცხვების ანგარიში	ყოველთვიური
F12	თბილისის ბანკთშორისი სავალუტო ბირჟის გარეთ უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ანგარიში	ყოველთვიური
F13	„ლორო“ და „ნოსტრო“ ანგარიშები	ყოველთვიური
F14-1	ფიზიკურ პირებზე გაცემული სამომხმარებლო სესხები საანგარიშო თვის ბოლოსათვის	ყოველთვიური
F14-2	ფიზიკურ პირებზე საანგარიშო თვის განმავლობაში გაცემული სამომხმარებლო სესხები	ყოველთვიური
F14-3	ფიზიკურ პირებზე საანგარიშო თვის განმავლობაში ეროვნული ვალუტით გაცემული სესხები სახეობების მიხედვით	ყოველთვიური
F14-4	ფიზიკურ პირებზე საანგარიშო თვის განმავლობაში უცხოური ვალუტით გაცემული სესხები სახეობების მიხედვით	ყოველთვიური

F14-5	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი საანგარიშო თვის განმავლობაში გაცემულ სესხებზე	ყოველთვიური
F15	ინფორმაცია საზღვარგარეთ სტაჟირების, კურსებში/სემინარებში მონაწილეობისა და სხვა მივლინების შესახებ	კვარტალური
F16	ინფორმაცია საზღვარგარეთიდან მიღებული გრანტების, ტექნიკური და სხვა დახმარების შესახებ	კვარტალური
F17	ინფორმაცია საფინანსო, საკონსულტაციო და საკომუნიკაციო მომსახურების შესახებ	კვარტალური
F18	ინკასაციის კვარტალური ანგარიში	კვარტალური
F19	დაუქმყოფილებელი სასესხო განაცხადების ანგარიში	ყოველთვიური
F20	უცხოური ვალუტით განთავსებული დეპოზიტების სტრუქტურის ანგარიში საანგარიშო პერიოდის ბოლოსათვის	ყოველთვიური

სტატისტიკური ანგარიშგების წარდგენა ეროვნულ ბანკში ხორციელდება ელექტრონული სახით, დამტკიცებული ფორმებით (MC Excel-ის ფორმატში) და ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ ვადებში (არა უგვიანეს 10 რიცხვისა საანგარიშო თვის/კვარტალის დამთავრების შემდეგ).

III. ფინანსური ანგარიშგება

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2006 წლის 23 მაისის №145 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკის ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობის წესის“ შესაბამისად, საბაზრო დისციპლინის განმტკიცებისა და საბანკო სექტორისადმი საზოგადოების ნდობის ამაღლებისათვის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა საბანკო სექტორის ფინანსური მდგომარეობის გამჭვირვალობა, რომელიც მიიღწევა კომერციული ბანკების მიერ ფინანსურ ანგარიშგებათა საჯაროობით.

დოკუმენტის თანახმად, ფინანსური ანგარიშგებების საჯარო გამოქვეყნება ხელს შეუწყობს თითოეული ბანკის საქმიანობის გამჭვირვალობასა და დაინტერესებულ პირთა ფართო წრის ინფორმირებას ბანკის საქმიანობის შედეგებისა და ფინანსური მდგომარეობის შესახებ. კომერციული ბანკების ფინანსურ ანგარიშგებათა საჯაროობა ხელს უწყობს იმას, რომ დაეხმაროს დაინტერესებულ პირებს ეკონომიკური გადაწყვეტილების მიღებაში, რაც დადებით ასახვას პოვებს როგორც თავად ბანკის, ისე საზოგადოების ეკონომიკურ განვითარებაზე.

ზემოაღნიშნული წესის თანახმად, საქართველოში მოქმედი კომერციული ბანკები ვალდებული არიან გამოაქვეყნონ როგორც წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებები, ასევე ყოველკვარტალური არააუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებები, შემდეგი გარემოებების გათვალისწინებით:

- **კვარტალური ფინანსური ანგარიშგების** გამოქვეყნება ხდება მარტის, ივნისისა და სექტემბრის ფინანსური ანგარიშგებების სახით, კვარტალის დამთავრებიდან 30 დღის განმავლობაში. სავალდებულოა მათი გამოქვეყნება ბეჭდვით ორგანოში, საკუთარ ვებგვერდსა და ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე;
- **აუდიტირებული წლიური ანგარიშგების გამოქვეყნება** ხდება აუდიტირებული დასკვნის მიღებიდან 30 დღის განმავლობაში. ასევე სავალდებულოა მათი გამოქვეყნება ბეჭდვით ორგანოში, საკუთარ ვებგვერდსა და ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე. ამასთან, აუდიტირებულ წლიურ

ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად, ბანკმა უნდა გამოაქვეყნოს გარე აუდიტორების მიერ მომზადებული აუდიტის დასკვნა.

კომერციული ბანკი ვალდებულია წარუდგინოს ეროვნულ ბანკს ინფორმაცია იმ ბეჭდვითი ორგანოს დასახელებისა და ნომრის შესახებ, რომელშიც გამოქვეყნებული იქნება ბანკის კვარტალური და წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებები. იგი ასევე აწვდის გამოქვეყნებული კვარტალური და წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებების ელექტრონულ ვერსიას ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე განთავსების მიზნით.

„გამჭვირვალობის წესით“ გათვალისწინებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგ ნაწილებს:

- საბალანსო უწყისი;
- მოგება-ზარალის უწყისი;
- ბალანსგარეშე ანგარიშგების უწყისი;
- ეკონომიკური მაჩვენებლები;
 - ინფორმაცია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორატის, აქციონერებისა და ბენეფიციარების შესახებ, რომელშიც შედის:
 - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ჩამონათვალი;
 - დირექტორთა საბჭოს წევრების ჩამონათვალი;
 - სანესდებო კაპიტალის 1% და მეტი წილის მფლობელი აქციონერების ჩამონათვალი წილების მითითებით;
 - ბანკის ბენეფიციარების ჩამონათვალი, რომლებიც პირდაპირ და არაპირდაპირ ფლობენ აქციების 5%-ს ან მეტს წილების მითითებით.

IV. საზედამხედველო ანგარიშგება

საქართველოს ეროვნული ბანკის სხვადასხვა ნორმატიული დოკუმენტი, რომელთა მნიშვნელობა განსაკუთრებულია საბანკო ზედამხედველობის კუთხით, ავალდებულებს კომერციულ ბანკებს, თითოეული მათგანის ქრილში დამტკიცებული ფორმით და ვადებში მოამზადონ და წარუდგინონ ეროვნულ ბანკს ანგარიშგებები. ქვემოთ მოცემულია ძირითადი ჩამონათვალი იმ ნორმატიული დოკუმენტებისა, რომლებიც ითვალისწინებენ კომერციული ბანკების მხრიდან შესაბამისი ანგარიშგებების მომზადებასა და წარდგენას ეროვნული ბანკისათვის:

- „კომერციული ბანკების საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტის დადგენის, გაანგარიშებისა და დაცვის წესი“ (20.07.2006);
- „დებულება კომერციულ ბანკებში რისკების მართვის თაობაზე“ (17.03.2008);
- „კომერციული ბანკების საქმიანობის ზედამხედველობისა და რეგულირების წესის დამტკიცების შესახებ“ (26.09.2008);
- „დებულება კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ“ (30.09.2008).

გარდა ამისა, არსებობს ანგარიშგებები, რომლებიც იგზავნება ეროვნული ბანკის სხვადასხვა სამსახურის მოთხოვნის შესაბამისად.

რა თქმა უნდა, კომერციული ბანკების გარდა, ვალდებულება ანგარიშგებათა წარდგენის კუთხით აკისრია ეროვნულ ბანკსაც. კანონის თანახმად, საქართველოს ეროვნული ბანკი განიხილავს, ამტკიცებს და საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს წლიური საქმიანობის ანგარიშსა და საფინანსო ანგარიშგებას. ეროვნული ბანკი ადგენს ყოველი წლის საფინანსო ანგარიშგებას, რომელიც მოიცავს:

- ბალანსს;
- მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებას;
- საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების შესახებ ანგარიშგებას;
- ფულადი ნაკადების შესახებ ანგარიშგებას;
- მათთან დაკავშირებული განმარტებითი ხასიათის შენიშვნებს.

ეროვნული ბანკის მიერ საბალანსო ანგარიშგების წარდგენისა და გამოქვეყნების შემდეგი წესი არსებობს:

- არა უგვიანეს 10 სამუშაო დღისა საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს და აქვეყნებს არააუდიტირებულ საბალანსო უწყისს საანგარიშგებო თვის ბოლო სამუშაო დღის მდგომარეობით;
- საფინანსო წლის დასრულებიდან არა უგვიანეს 4 თვისა ეროვნული ბანკი აქვეყნებს და საქართველოს პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს გასული წლის აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას;
- ყოველწლიურად, საფინანსო წლის დასრულებიდან არა უგვიანეს 4 თვისა, ეროვნული ბანკი საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს ანგარიშს ფულად-საკრედიტო, სავალუტო და საზედამხედველო პოლიტიკის განხორციელების შესახებ.

დაბოლოს, არ შეიძლება არ ითქვას ანგარიშგების ისეთ მნიშვნელოვან სახეობაზე, როგორცაა **მმართველობითი ანგარიშგება**, რომლის ამოცანები და მიზნები განისაზღვრება კონკრეტული კომერციული ბანკის ხელმძღვანელობის მოთხოვნებით, კვალიფიკაციით, ბანკის ტრადიციებით, განვითარების დონით, კორპორაციული მართვის კულტურითა და საქმიანობის სპეციფიკით. მიუხედავად ამისა, არსებობს ერთობლიობა იმ მიზნებისა, რომლებიც საერთოა ნებისმიერი ბანკისა და საკრედიტო ორგანიზაციისათვის.

მმართველობითი ანგარიშგება კომერციულ ბანკში წარმოადგენს კორპორაციული მართვის შემადგენელ ნაწილს და ასევე ბიუჯეტირების სისტემის შემადგენელ მოქნილ ინსტრუმენტს. მმართველობითი აღრიცხვა გვევლინება ფილიალების ქსელის მქონე ბანკისათვის მისი საქმიანობის კონტროლისა და შეფასების ქმედით საშუალებად, მით უმეტეს, თუ ეს ქსელი ფართოა.

საკონტროლო კითხვები:

1. რა მოთხოვნები არსებობს კომერციულ ბანკში კონტროლის სისტემის მიმართ საზოგადოების მხრიდან?
2. რა შეგიძლიათ თქვით შიდა კონტროლის ეფექტიანი სისტემის შესახებ?
3. დროის დიაპაზონის მიხედვით ბანკის შიდა კონტროლის რომელი სახეობები იცით?